

Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle

(2001/C 37/03)

A. JOHDANTO

1. Komissio vahvisti vuonna 1994 ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevat yhteisön suuntaviivat⁽¹⁾, joiden voimassaolo päättyy 31 päivänä joulukuuta 1999. Suuntaviivojen 4.3 kohdan mukaisesti komissio tarkisti suuntaviivoja vuonna 1996 ja totesi, ettei niitä ollut tarpeen muuttaa ennen voimassaolon päättymistä. Komissio päätti 22 päivänä joulukuuta 1999 jatkaa kyseisten suuntaviivojen voimassaoloaikaa 30 päivään kesäkuuta 2000⁽²⁾. Komissio päätti 28 päivänä kesäkuuta 2000 jatkaa suuntaviivojen voimassaoloaikaa 31 päivään joulukuuta 2000⁽³⁾.
2. Vuoden 1994 suuntaviivojen antamisen jälkeen ympäristönsuojelu on kehittynyt nopeasti jäsenvaltioiden ja yhteisön aloitteesta sekä maailmanlaajuisella tasolla erityisesti Kioton pöytäkirjan tekemisen vuoksi. Jäsenvaltiot toimivat aktiivisemmin esimerkiksi energia-alalla ja soveltavat tähän asti vähän käytettyjä tukimuotoja, kuten veronhuojennuksia tai verovapautuksia. Myös uusia toimintatuen muotoja näyttää kehittyvän. Uusien suuntaviivojen antaminen vaikuttaa siten tarpeelliselta, jotta jäsenvaltiot ja yritykset tunnistivat perusteet, joita komissio soveltaa päättäessään, soveltuvatko jäsenvaltioiden suunnittelemat tukitoimenpiteet yhteismarkkinoille.
3. EY:n perustamissopimuksen 6 artiklan mukaisesti valtiontukien valvontaa ympäristöalalla koskevaan komission politiikkaan on sisällytettävä ympäristönsuojeluun liittyvät vaatimukset erityisesti kestävän kehityksen edistämiseksi. Kilpailupolitiikka ja ympäristöpolitiikka eivät siten ole vastakkaisia toimintalinjoja, vaan ympäristönsuojeluvaatimukset on sisällytettävä kilpailupolitiikan määritelmiin ja toteuttamiseen kestävän kehityksen edistämiseksi⁽⁴⁾.
4. Ympäristötarpeiden huomioon ottaminen pitkällä aikavälillä ei kuitenkaan merkitse sitä, että kaikenmuotoinen tuki on hyväksyttävä. Tästä syystä on otettava huomioon tukien vaikutukset kestävän kehityksen ja saastuttaja maksaa -periaatteen täysimääräisen soveltamisen edistämiseksi. Tietyt tuet kuuluvat kiistämättä tähän ryhmään, varsinkin mahdollistaessaan korkean ympäristönsuojelutason saavuttamisen ja samalla ympäristökustannusten sisällyttämisen hinnoitteluun. Toiset tuet sitä vastoin voivat olla jäsenval-

toiden väliseen kauppaan ja kilpailuun aiheutuvien kielteisten vaikutusten lisäksi vastoin saastuttaja maksaa -periaatetta ja haitata kestävän kehityksen toteutumista. Tällaisesta tilanteesta voisi olla kyse esimerkiksi sellaisten tukien tapauksessa, joilla pyritään ainoastaan edistämään sopeutumista uusien, pakollisten yhteisön ympäristönormien soveltamiseen.

5. Näissä suuntaviivoissa komissio pyrkii määrittämään, missä määrin ja millä edellytyksillä valtiontuet voivat olla tarpeen ympäristönsuojelun ja kestävän kehityksen varmistamiseksi ilman suhteetonta vaikutusta kilpailuun ja talouskasvuun. Tämä arviointi on tehtävä vuonna 1994 annettujen suuntaviivojen soveltamisesta saatujen kokemusten perusteella ja siinä on otettava huomioon ympäristöpolitiikan alalla sen jälkeen tapahtuneet muutokset.

B. MÄÄRITELMÄT JA SOVELTAMISALA

6. Ympäristönsuojelun käsite: Näissä suuntaviivoissa komissio tarkoittaa ympäristönsuojelulla kaikkia toimenpiteitä, joilla pyritään korjaamaan tai ennaltaehkäisemään fyysiselle ympäristölle tai luonnonvaroille aiheutuvia haittoja tai edistämään luonnonvarojen järkipäistä käyttöä.

Komissio katsoo, että hankkeet energiansäätön ja uusiutuvan energian käytön edistämiseksi kuuluvat ympäristönsuojelutoimenpiteisiin. Energiansäätötoimenpiteillä tarkoitetaan toimia, joiden avulla yritykset voivat vähentää tuotantoprosessiensa energiankulutusta. Vähemmän luonnonvaroja kuluttavien koneiden tai kuljetusvälineiden kehittäminen ja tuotanto eivät kuulu näiden suuntaviivojen soveltamisalaan. Tehdaslaitosten tai muiden tuotantolaitosten sisäiset toimet, joiden tarkoituksena on parantaa turvallisuutta tai hygieniaa, ovat tärkeitä ja mahdollisesti myös tukikelpoisia, mutta ne eivät kuitenkaan kuulu näiden suuntaviivojen soveltamisalaan.

Käsite kustannusten sisällyttäminen hintoihin: Näissä suuntaviivoissa kustannusten sisällyttämisellä hinnoitteluun tarkoitetaan sitä, että yritysten on sisällytettävä tuotantokustannuksiinsa myös kaikki ympäristönsuojelukustannukset.

Periaate saastuttaja maksaa: Periaate, jonka mukaan saastuttajan aiheuttajan on maksettava puhdistustoimien kustannukset.

Saastuttaja: Saastuttaja pilaa ympäristöä välittömästi tai välillisesti taikka aikaansaa ympäristön pilaantumiseen johtavat olosuhteet⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ EYVL C 72, 10.3.1994, s. 3.

⁽²⁾ EYVL C 14, 19.1.2000, s. 8.

⁽³⁾ EYVL C 184, 1.7.2000, s. 25.

⁽⁴⁾ Komission pyrkimyksistä varmistaa ympäristöpolitiikan sisällyttäminen muihin politiikan aloihin muistutettiin myös 26 päivänä toukokuuta 1999 annetussa Kölnin raportissa ympäristökysymysten yhdistämisestä sekä kertomuksessa Helsingissä kokoontuneelle Eurooppa-neuvostolle ympäristönäkökohtien ja kestävän kehityksen sisällyttämisestä yhteisön politiikkaan, SEC(1999) 1941 lopullinen.

⁽⁵⁾ Kustannusten kohdentamisesta ja ympäristöä koskevasta julkisten viranomaisten toiminnasta 3 päivänä maaliskuuta 1975 annettu neuvoston suositus (EYVL L 194, 25.7.1975, s. 1).

Todellisiin kustannuksiin perustuvat hinnat: Käsite merkitsee sitä, että tavaroiden tai palvelujen hinnat kattavat kaikki ulkoiset kustannukset, jotka liittyvät niiden tuotantoon ja markkinoille saattamisesta aiheutuviin kielteisiin ympäristövaikutuksiin.

Yhteisön normi: Yhteisön pakollinen ympäristösäännös, jolla vahvistetaan saavutettava ympäristönsuojelun taso, sekä yhteisön lainsäädäntöön perustuva velvoite käyttää parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa edellyttäen, että se ei aiheuta kohtuuttomia kustannuksia. ⁽⁶⁾

Uusiutuvat energialähteet: Uusiutuvat, muut kuin fossiiliset energialähteet, kuten tuuli-, aurinko-, maalämpö-, aalto- ja vuorovesienergia, teholtaan alle 10 megawatin vesivoimalat sekä biomassa. Biomassalla tarkoitetaan maa- ja metsätaloustuotteita, maa- ja metsätalouden ja elintarviketeollisuuden kasvijätteitä sekä käsittelemätöntä puu- ja korkkijätettä. ⁽⁷⁾

Uusiutuvista energialähteistä tuotettu sähkö: Yksinomaan uusiutuvia energialähteitä käyttävissä voimaloissa tuotettu sähkö sekä perinteisiä energialähteitä käyttävissä hybridi-voimaloissa erityisesti varakiintiöihin tuotettu sähkö, joka on peräisin uusiutuvista energialähteistä ⁽⁸⁾.

Ympäristövero: "Maksua voidaan pitää ympäristömaksuna, jos maksun veropohjalla on selkeä kielteinen vaikutus ympäristöön. Maksua voidaan pitää ympäristömaksuna myös silloin, kun sillä on vähemmän selvä mutta kuitenkin havaittava myönteinen ympäristövaikutus. [...] Yleissääntönä on, että jäsenvaltioiden tulee osoittaa maksun arvioitu ympäristövaikutus [...]". ⁽⁹⁾

⁽⁶⁾ Parhaan käytettävissä olevan tekniikan käsite (best available technology, BAT) otettiin yhteisön lainsäädännössä käyttöön tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetussa neuvoston direktiivissä 76/464/ETY (EYVL L 129, 18.5.1976, s. 23). Sitä muutettiin hieman teollisuuslaitosten aiheuttaman ilman pilaantumisen estämisestä 28 päivänä kesäkuuta 1984 annetussa direktiivissä 84/360/ETY (EYVL L 188, 16.7.1984, s. 20). Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi 24 päivänä syyskuuta 1996 annetussa neuvoston direktiivissä 96/61/ETY (EYVL L 257, 10.10.1996, s. 26) käsitettä kehitettiin ja vakiinnutettiin. Kyseisen direktiivin soveltamisalaan kuuluvat teollisuuslaitokset, joiden pilaamispotentiaali on merkittävä. Direktiiviä on marraskuusta 1999 sovellettu uusiin laitoksiin ja olemassa oleviin laitoksiin tehtyihin huomattaviin muutoksiin. Olemassa olevien laitosten on noudatettava direktiivin säännöksiä lokakuuhun 2007 mennessä. Siihen asti sovelletaan edellä mainittujen direktiivien säännöksiä, jotka koskevat parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa. Tavallisesti käytännön normien eli parhaaseen käytettävissä olevaan tekniikkaan perustuvien päästö- ja energiankulutusrajojen määrittämisestä vastaavat kansalliset viranomaiset eikä yhteisö.

⁽⁷⁾ Tämä määritelmä sisältyy komission ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön käytön edistämisestä sähkön sisämarkkinoilla (EYVL C 311 E, 31.10.2000, s. 320). Kun parlamentti ja neuvosto ovat antaneet direktiivin, komissio soveltaa siinä vahvistettua lopullista määritelmää.

⁽⁸⁾ Sama huomautus kuin alaviitteessä 7.

⁽⁹⁾ Ympäristöverot ja julkiset ympäristömaksut yhtenäismarkkinoilla, KOM(97) 9 lopullinen.

7. Soveltamisala: Näitä suuntaviivoja sovelletaan ympäristönsuojeluun myönnettyyn tukeen ⁽¹⁰⁾ kaikilla EY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla aloilla, mukaan luettuina erityisten valtiontukisääntöjen soveltamisalaan kuuluvat alat (terästeollisuus ⁽¹¹⁾, laivanrakennus, moottori-ajoneuvot, synteettikuidut, liikenne ja kalastus), lukuun ottamatta maatalousalan valtiontuesta annettujen yhteisön suuntaviivojen ⁽¹²⁾ kattamia aloja. Näitä suuntaviivoja sovelletaan kalastuksen ja vesiviljelyn alalla, rajoittamatta kuitenkaan kalatalousalan rakenteellisia toimia koskevista yksityiskohtaisista säännöistä ja edellytyksistä 17 päivänä joulukuuta 1999 annettuun neuvoston asetukseen (EY) N:o 2792/1999 ⁽¹³⁾ ja kalastuksen ja vesiviljelyn alalla myönnettävää valtiontukea koskeviin suuntaviivoihin sisältyvien säännösten soveltamista ⁽¹⁴⁾. Ympäristöalan tutkimus- ja kehitystyöhön myönnettävään valtiontukeen sovelletaan puolestaan voimassa olevia, tutkimus- ja kehitystyöhön myönnettävää valtiontukea koskevia yhteisön puitteita ⁽¹⁵⁾. Komissio katsoo lisäksi, että ympäristöalan koulutustukiin ei liity sellaisia erityispiirteitä, jotka oikeuttaisivat kohteilemaan niitä eri tavalla. Komissio tutkii nämä tuet Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta koulutustukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 68/2001 säännösten mukaisesti ⁽¹⁶⁾.

Yhteisön säännöistä valtion tuesta terästeollisuudelle 18 päivänä joulukuuta 1996 tehdyn komission päätöksen N:o 2496/96/EHTY 3 artiklan nojalla tarkoitettua terästeollisuuden alalla myönnettävää ympäristönsuojelutukea ⁽¹⁷⁾ arvioidaan 10. maaliskuuta 1994 Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä C 72 julkaistujen, ympäristönsuojeluun myönnettävää valtiontukea koskevien yhteisön suuntaviivojen mukaisesti EHTY:n perustamissopimuksen voimassaolon päättymiseen asti.

Näitä suuntaviivoja ei sovelleta hukkakustannuksiin, joista laaditaan erillinen asiakirja ⁽¹⁸⁾. Komissio muistuttaa, että EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 69/200 ⁽¹⁹⁾ mukaan 87 artiklaa ei sovelleta tukeen, jonka määrä on enintään 100 000 euroa ja joka myönnetään yritykselle kolmen vuoden ajaksi. Asetusta ei kuitenkaan sovelleta maatalouteen, kalastukseen, liikenteeseen eikä EHTY:n perustamissopimuksen soveltamisalaan kuuluviin aloihin.

⁽¹⁰⁾ Näiden suuntaviivojen tarkoituksena ei ole pohtia valtiontuen käsitettä. Käsite on vahvistettu EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa sekä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeuskäytännössä.

⁽¹¹⁾ Näiden suuntaviivojen tämän kohdan kolmannessa alakohdassa määrätyn rajoituksen.

⁽¹²⁾ EYVL C 28, 1.2.2000, s. 2.

⁽¹³⁾ EYVL L 337, 30.12.1999, s. 10.

⁽¹⁴⁾ EYVL C 100, 23.7.1997, s. 12. Komissio muistuttaa, että nämä suuntaviivat koskevat ainoastaan ympäristönsuojeluun myönnettävää tukea, eivätkä ne rajoita yhteisön muiden valtiontukisääntöjen soveltamista näiden suuntaviivojen 74 kohdassa tarkoitettujen tuen kasautumista koskevien sääntöjen asettamissa rajoissa.

⁽¹⁵⁾ EYVL C 45, 17.2.1996, s. 5.

⁽¹⁶⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 20.

⁽¹⁷⁾ EYVL L 338, 28.12.1996, s. 42.

⁽¹⁸⁾ Hukkakustannuksilla tarkoitetaan tässä yrityksille aiheutuvia kustannuksia, jotka perustuvat sitoumuksiin, joita yritykset eivät enää pysty täyttämään sen jälkeen kun kilpailu on vapautettu kyseisellä toimialalla

⁽¹⁹⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 30.

C. VALTIONTUEN VALVONTAPOLITIikka JA YMPÄRISTÖPOLITIikka

8. Yhteisön ympäristöpolitiikalle oli 1970- ja 1980-luvuilla tyypillistä ympäristöongelmien korjaamiseen pyrkivä lähestymistapa. Painopistealueena olivat ympäristöpolitiikan tärkeimmät osat huomioon ottavien normien laatiminen.
9. Vuonna 1993 hyväksytty yhteisön viides ympäristöohjelma "Kohti kestävää kehitystä" ⁽²⁰⁾ merkitsi tiettyä muutosta tähän lähestymistapaan. Siinä korostetaan tarvetta ottaa käyttöön pitkän aikavälin politiikka kestävä kehityksen aikaansaamiseksi. Tavoitteena on yhteensovittaa pitkällä aikavälillä Euroopan talouden kehitys ja ympäristönsuojeluvälitteet. EY:n perustamissopimuksen 6 artiklassa, sellaisena kuin se on muutettuna Amsterdamin sopimuksella, määrätään, että yhteisön toiminnassa ei enää voida pelkätään reagoida aiheutuneisiin ympäristöongelmiin, vaan ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset on sisällytettävä etukäteen yhteisön politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen. Myös sosiaalis-taloudellisten toimijoiden aktiivista osallistumista tähän on tuettava.
10. Perustamissopimuksen 174 artiklassa määrätään myös, että yhteisön politiikan on pohjaututtava saastuttaja maksaa-periaatteelle. Yritysten on sisällytettävä ympäristökustannukset hintoihin kuten muut tuotantokustannukset. Noudattaakseen tätä politiikkaa komissio tukeutuu seuraaviin ohjauskeinoihin: sääntely erityisesti normeja antamalla, vapaaehtoiset sopimukset tai taloudelliset keinot.
11. Komissio laati vuonna 1996 selvityksen yhteisön viidennen ympäristöä koskevan toimintaohjelman edistymisestä. Siinä todetaan, että viidennen ympäristöohjelman kokonaisstrategia ja tavoitteet ovat edelleen ajankohtaisia. Ympäristönäkökohtien ja kestävä kehityksen sisällyttämisessä muuhun yhteisön politiikkaan on selkeästi edistytty. Ongelmana on kuitenkin se, ettei poliittisten päättäjien, yritysten ja kansalaisten asenteissa ole tapahtunut todellista muutosta. Ympäristöongelmien suhteen on kehitettävä yhteisvastuullisuuden käsitettä ja saatettava jokainen kansalainen tietoiseksi ympäristöasioiden tärkeydestä.
12. Komissio antoi vuonna 1999 yleisarvion viidennestä ympäristöohjelmasta. Kyseisessä tiedonannossa todetaan, että vaikka viides ympäristöohjelma on lisännyt tietoisuutta siitä, että sidosryhmien, kansalaisten ja muiden alojen päättöksentekijöiden on aktiivisesti pyrittävä saavuttamaan ympäristötavoitteet, edistyminen ympäristön kannalta haitallisten taloudellisten ja yhteiskunnallisten suuntausten muuttamisessa on ollut vähäistä.
13. Yleisarviossa todetaan myös, että "samalla on yhä selvempää, että ympäristöhaitoista aiheutuu kustannuksia koko yhteiskunnalle ja että ympäristötoimenpiteistä voidaan saada hyötyä taloudellisen kasvun, työllisyyden ja kilpailukyvyyn muodossa". Lisäksi esitetään, että "saastuttaja maksaa -periaatteen tehokas toteuttaminen sekä ympäristökustannusten sisällyttäminen saastuttajan kustannuksiin ovat edelleen ehdottoman tärkeitä" ⁽²¹⁾.
14. Ympäristönsuojeluun myönnetyn valtiontuen valvontaa koskevan komission politiikan on sen vuoksi vastattava seuraavaan kahteen vaatimukseen:
 - a) varmistettava kilpailu markkinoilla ja edistettävä samalla sisämarkkinoiden toteuttamisen loppuunsaattamista sekä yritysten välistä tehokasta kilpailua;
 - b) varmistettava ympäristönsuojeluväitösten sisällyttäminen kilpailu- politiikkaan ja toteuttamiseen kestävä kehityksen edistämiseksi. Komissio on sitä mieltä, että ympäristökustannusten sisällyttäminen hintoihin on ensisijainen tavoite. Tähän voidaan päästä eri tavoin, kuten markkinalähtöisin ohjauskeinoin tai sääntelyyn perustuvien keinoin, jotka ovat tehokkain väline edellä esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.
15. Ympäristökustannusten sisällyttäminen hintoihin johtaa todellisiin kustannuksiin perustuvaan hintatasoon, koska talouden toimijat päättävät varojensa käytöstä niiden tavaroiden ja palvelujen hinnan perusteella, joita halutaan hankkia. Viidennen ympäristöohjelman etenemisestä laaditussa yleisarviossa korostetaan, että todellisiin kustannuksiin perustuvaa hintatasoa ei ole saavutettu, sillä hinnat eivät heijasta ympäristökustannuksia. Tämä rajoittaa mahdollisuuksia saattaa kansalaiset tietoisiksi asian tärkeydestä, ja sen seurauksena edistetään luonnonvarojen liikakäyttöä.
16. Todellisiin kustannuksiin perustuvat hinnat jokaisella taloudellisen toiminnan tasolla ovat paras keino saattaa kaikki toimijat tietoisiksi ympäristönsuojelun aiheuttamista kustannuksista. Sen lisäksi, että valtiontuilla saattaa olla kielteisiä vaikutuksia kauppaan ja kilpailuun, ne ovat yleisesti vastoin todellisiin kustannuksiin perustuvien hintojen tavoitetta, koska ne antavat tietyille yrityksille mahdollisuuden supistaa keinotekoisesti kustannuksiaan ja olla paljastamatta ympäristönsuojelun kustannuksia kuluttajille. Näin ollen eräät tuet voivat pitkällä aikavälillä olla vastoin kestävä kehityksen tavoitteita.
17. Komission vuonna 1994 vahvistamat yhteisön suuntaviivat ovat osa tätä yhteisön politiikkaa. Yleisesti ottaen yrityksille myönnettävät tuet toimivat vastoin saastuttaja maksaa -periaatetta ja yritysten tarvetta sisällyttää ympäristökustannukset hintoihin.
18. Suuntaviivoissa täsmennetään kuitenkin, että tuen myöntäminen voi olla oikeutettua kahdessa tapauksessa:
 - a) tietyissä olosuhteissa ympäristökustannusten täydellinen sisällyttäminen hintoihin ei vielä ole mahdollista, ja tuet voivat edistää yritysten sopeutumista normeihin tarjoamalla **tilapäisen ratkaisun**;

⁽²⁰⁾ EYVL C 138, 17.5.1993, s. 1.

⁽²¹⁾ Euroopan ympäristöpolitiikan tuleva suunta - Yleisarvio Euroopan yhteisön ympäristöä ja kestävä kehitystä koskevasta poliittisesta toimintaohjelmasta "Kohti kestävä kehitystä" (KOM(1999) 543 lopullinen, 24.11.1999).

- b) tuella voi myös olla **kannustava** vaikutus, erityisesti rohkaisemalla yrityksiä ylittämään normit tai tekemään ylimääräisiä investointeja tuotantolaitostensa muuttamiseksi vähemmän saastuttaviksi.
19. Vuonna 1994 annetuissa ympäristönsuojeluun myönnettävää tukea koskevissa suuntaviivoissa komissio totesi, että tietyissä tapauksissa ympäristökustannusten täydellinen sisällyttäminen hinnoitteluun ei ollut vielä mahdollista ja että tuet voisivat osoittautua välttämättömiksi tilapäisratkaisuuksi. Vuoden 1994 jälkeen on kuitenkin tapahtunut seuraavia muutoksia:
- a) Yhteisön viides ympäristöohjelma pohjautui jo saatutaja maksaa -periaatteelle ja tarpeelle sisällyttää ympäristökustannukset hintoihin. Yrityksillä on siten ollut seitsemän vuotta aikaa sopeutua tämän periaatteen asettamiseen toteuttamiseen.
- b) Vuonna 1996 tehdyssä selvityksessä viidennen ympäristöohjelman edistymisestä ja vuoden 1999 yleisarviossa vahvistetaan uudelleen tarve varmistaa ympäristökustannusten sisällyttäminen hintoihin ja markkinalähtöisten ohjauskeinojen käyttö, jotta ympäristön parantamisessa voitaisiin edistyä merkittäväällä tavalla.
- c) Markkinalähtöisten keinojen ja todellisiin kustannuksiin perustuvien hintojen käyttöön kannustetaan myös Kioton pöytäkirjassa ilmastonmuutoksista.
20. Sen vuoksi komissio on sitä mieltä, että tukia myöntämällä ei enää voida korvata ympäristökustannusten sisällyttämistä hintoihin. Ympäristövaatimusten huomioon ottaminen pitkällä aikavälillä edellyttää todellisiin kustannuksiin perustuvaa hintatasoa ja ympäristönsuojelukustannusten täydellistä sisällyttämistä hintoihin. Komissio katsoo, että tukien myöntäminen ei ole enää oikeutettua tapauksissa, joissa investoinnin tarkoituksena on yksinomaan saattaa yrityksen toiminta voimassa olevien tai uusien yhteisön teknisten normien mukaiseksi. Komissio katsoo kuitenkin, että pk-yritysten erityisongelmien helpottamiseksi näille yrityksille on mahdollista myöntää tukea uusien yhteisön normien noudattamiseen kolmen vuoden ajan kyseisten normien antamisesta. Tuet voivat sen sijaan osoittautua hyödyllisiksi, jos ne kannustavat saavuttamaan yhteisön normeissa vaadittua korkeamman ympäristönsuojelun tason. Tällaisesta tilanteesta on kyse, kun jäsenvaltio ottaa käyttöön yhteisön normeja tiukemmat kansalliset normit, joiden avulla voidaan saavuttaa korkeampi ympäristönsuojelun taso. Näin on myös silloin, kun yritys tekee ympäristöinvestointeja ylittäen tiukimmat voimassa olevat yhteisön normit tai yhteisön normien puuttuessa.
21. Tuella ei sen sijaan ole kannustavaa vaikutusta tapauksissa, joissa kyse on ainoastaan voimassa olevien tai uusien yhteisön teknisten normien noudattamisesta. Normit ovat osa yhteistä lainsäädäntöä, jota yritysten on noudatettava, eikä tukea suinkaan tarvitse myöntää sen vuoksi, että kannustettaisiin yrityksiä noudattamaan lainsäädäntöä ⁽²²⁾.

⁽²²⁾ Lukuun ottamatta pk-yrityksiä, kuten näiden suuntaviivojen 20 kohdassa esitetään.

Energia-alan ja veronhuojennusten erityistilanne

22. Energia-alalla on tapahtunut vuoden 1994 suuntaviivojen antamisen jälkeen merkittäviä muutoksia, jotka on otettava huomioon.
23. Tiettyt jäsenvaltiot ovat jo ottaneet, ovat ottamassa tai saatavat tulevaisuudessa ottaa käyttöön veroja, joilla on myönteisiä vaikutuksia ympäristönsuojeluun. Verovapautuksia tai veronhuojennuksia myönnetään toisinaan tiettyntyyppisille yrityksille, jotta voitaisiin välttää niiden joutuminen vaikeaan kilpailutilanteeseen. Komissio katsoo, että tällaiset toimenpiteet voivat olla perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua valtiontukea. Verojen käyttöönotosta seuraavat myönteiset vaikutukset voivat kuitenkin tasapainottaa kyseisen kaltaisten tukien kielteisiä piirteitä. Jos poikkeukset ovat tarpeen kaikista tuotteista kannettavien verojen käyttöönoton tai ylläpitämisen takaamiseksi, ne voidaan komission mielestä hyväksyä tietyin edellytyksin määrääjäksi. Jos kyseiset edellytykset täyttyvät, ajanjakso voi olla 10 vuotta. Tämän 10 vuoden kauden jälkeen jäsenvaltiot voivat ilmoittaa komissiolle uudelleen kyseisistä toimenpiteistä ja komissio voi hyväksyä ne uudelleen samoin ehdoin ottaen huomioon ympäristön tilanteen kohentamisessa saavutetut myönteiset tulokset.
24. Jäsenvaltioiden toimenpiteet uusiutuvan energian sekä lämmön ja sähkön yhteistuotannon hyväksi ovat myös lisääntyneet viime vuosina ja yhteisö kannustaa niiden käyttöä merkittävien ympäristöetujen vuoksi. Jos uusiutuvan energian sekä lämmön ja sähkön yhteistuotannon hyväksi toteutettuihin toimenpiteisiin sisältyy valtiontukea, se voidaan komission käsityksen mukaan hyväksyä tietyin edellytyksin. On kuitenkin varmistettava, että tuki ei ole vastoin perustamissopimuksen muita määräyksiä tai perustamissopimuksen nojalla annettua lainsäädäntöä.
- ### D. YMPÄRISTÖNSUOJELUTUKIEN SUHTEELLINEN MERKITYS
25. Euroopan unionin valtiontuista tehdyn kahdeksannen yleiskatsauksen ⁽²³⁾ puiteissa kerätyt tiedot osoittavat, että vuosina 1996–1998 ympäristönsuojeluun myönnettyt tuet muodostivat keskimäärin ainoastaan 1,85 prosenttia kaikista tehdasteollisuuden ja palvelujen alalla myönnettyistä tuista.
26. Kaudella 1994–1999 pääosa ympäristönsuojelutuista myönnettiin avustuksina. Muita tukimuotoja kuten matalakorkoisia lainoja ja valtion takauksia käytetään edelleen vähän.
27. Tarkasteltaessa aloja, joilla tukea myönnettiin, voidaan todeta, että viimeisellä jaksolla 1998–1999 tuet energia-alalla lisääntyivät. Sekä energiansäästöä että uuden ja uusiutuvan energian käyttöä tuettiin erityisesti ympäristöveroilla.

⁽²³⁾ KOM(2000) 205 lopullinen, 11.4.2000.

E. YMPÄRISTÖNSUOJELUTUKIEN YLEISET HYVÄKSYMISEDELLYTYKSET

E.1 Investointituet

E.1.1 *Siirtymäkauden tuki pk-yrityksille uusien yhteisön normien noudattamista varten*

28. Investointituen myöntäminen pk-yrityksille voidaan hyväksyä kolmen vuoden ajan uusien pakollisten yhteisön normien antamisesta. Tuella on edistettävä uusien normien noudattamista ja tuen suurin sallittu enimmäistaso on 15 prosenttia (brutto) tukikelpoisista kustannuksista.

E.1.2 *Yhteisön normien ylittämiseen myönnettävien investointitukien yleiset hyväksymisedellytykset*

29. Investointituet, joiden avulla yritykset voivat ylittää sovellettavat yhteisön normit, voidaan hyväksyä. Tuen osuus saa kuitenkin olla enintään 30 prosenttia brutto 37 kohdassa määritellyistä tukikelpoisista investointikustannuksista. Kyseisiä edellytyksiä sovelletaan myös silloin kun yritykset toteuttavat investointeja pakollisten yhteisön normien puuttuessa ja kun yritysten on toteutettava investointeja saattaakseen toimintansa sovellettavia yhteisön normeja tiukempien kansallisten normien mukaiseksi.

E.1.3 *Investoinnit energia-alalla*

30. Edellä 6 kohdassa määritelty energiansäästöinvestoinnit rinnastetaan ympäristönsuojeluinvestointeihin. Tällaisilla investoinneilla on suuri merkitys, kun yhteisön ympäristönsuojelutavoitteet pyritään saavuttamaan taloudellisella tavalla ⁽²⁴⁾. Näille investoinneille voidaan siten myöntää investointitukea, jonka perustaso on 40 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

31. Sähkön ja lämmön yhteistuotantoon tehtyihin investointeihin voidaan myös soveltaa näitä suuntaviivoja. On kuitenkin osoitettava, että kyseiset investoinnit edistävät ympäristönsuojelua, koska energian muuntamisen hyötysuhde ⁽²⁵⁾ on poikkeuksellisen korkea, ne mahdollistavat energiankulutuksen vähentämisen tai tuotantoprosessi aiheuttaa vähemmän vahinkoa ympäristölle. Komissio ottaa tässä huomioon etenkin tuotantoprosessissa käytetyn primaarienergiamuodon. Sähkön ja lämmön yhteistuotantoon perustuvan energian käytön lisääminen on myös yksi yhteisön keskeisistä ympäristönsuojelutavoitteista ⁽²⁶⁾. Näille investoinneille voidaan siten myöntää investointitukea, jonka perustaso on 40 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

⁽²⁴⁾ Toimintasuunnitelma energiatehokkuuden parantamiseksi Euroopan yhteisössä (KOM(2000) 247 lopullinen, 26.4.2000).

⁽²⁵⁾ Energian muuntamisen hyötysuhteella tarkoitetaan tässä sekundaarienergian tuottamiseen tarvittun primaarienergian määrän ja todella tuotetun sekundaarienergian määrän välistä suhdetta. Hyötysuhde lasketaan seuraavasti: tuotettu sähköenergia + tuotettu lämpöenergia / käytetty energia.

⁽²⁶⁾ Yhteisön strategiasta yhdistetyn lämmön ja sähkön tuotannon edistämiseksi 18 päivänä joulukuuta 1997 annettu neuvoston päätöslauselma (EYVL C 4, 8.1.1998, s. 1).

32. Investoinnit uusiutuvaan energiaan rinnastetaan pakollisten yhteisön normien puuttuessa tehtyihin ympäristöinvestointeihin. Lisäksi on otettava huomioon, että toimenpiteet näiden energiamuotojen edistämiseksi ovat etusijalla yhteisön ympäristöpolitiikassa ⁽²⁷⁾. Kyse on pitkän aikavälin hankkeista, joiden toteuttamista pitäisi kannustaa enemmän. Tästä syystä uusiutuvaan energiaan tehtyihin investointeihin myönnettävän tuen perustaso on 40 prosenttia.

Komissio katsoo, että lisäksi on suosittava uusiutuvaa energiaa käyttäviä laitoksia, jotka voivat toimittaa tarpeeksi energiaa täyttämään omavaraisesti kokonaisen yhteisön, kuten saaren tai taajaman energiatarpeet. Tällaisten investointien osalta 40 prosentin perustasoa voidaan korottaa 10 prosenttiyksiköllä.

Komissio katsoo, että jos investoinnit osoitetaan välttämättömiksi, jäsenvaltiot voivat myöntää uusiutuvaan energiaan kohdistuvia investointitukia, jotka kattavat jopa tukikelpoiset kustannukset kokonaisuudessaan. Nämä laitokset eivät voi saada missään muussa muodossa myönnettäviä tukia.

E.1.4 *Lisätuki tukialueilla sijaitseville yrityksille*

33. Tukikelpoisilla alueilla toimivat yritykset voivat saada kansallisista aluetukijärjestelmistä tukea alueellisen kehityksen turvaamiseksi. Jotta kyseisiä yrityksiä kannustettaisiin investoimaan enemmän ympäristönsuojeluun, niille on tarvittaessa voitava myöntää lisätukea 29 kohdassa tarkoitettuja ympäristöinvestointeja varten ⁽²⁸⁾.

34. Näin ollen 37 kohdassa määriteltyihin tukikelpoisiin kustannuksiin aluetukikelpoisilla alueilla sovellettavan ympäristötuen enimmäisosuus määritetään seuraavasti:

Tukialueilla myönnettävän tuen enimmäistaso on seuraavasta kahdesta vaihtoehdosta korkeampi:

- ympäristöinvestointeihin myönnettävän tuen perustaso, eli 30 prosenttia brutto (yhteinen järjestelmä), 40 prosenttia brutto (investoinnit uusiutuvaan energiaan ja sähkön ja lämmön yhteistuotantoon) tai 50 prosenttia brutto (investoinnit uusiutuvaan energiaan, jotka mahdollistavat energian toimituksen koko yhteisölle), jota korotetaan 5 prosenttiyksikköä (brutto) 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan alueilla ja 10 prosenttiyksikköä (brutto) 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan alueilla ⁽²⁹⁾; tai

⁽²⁷⁾ Uusiutuvista energialähteistä 8 päivänä kesäkuuta 1998 annettu neuvoston päätöslauselma (EYVL C 198, 24.6.1998, s. 1).

⁽²⁸⁾ Tällainen lisätuki ei sovellu tilanteisiin, joissa jäsenvaltio myöntää 32 kohdan kolmannen alakohdan mukaista investointitukea (tuki on 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista).

⁽²⁹⁾ Tukialueilla tehtäviin investointeihin voidaan myöntää investointitukea, jos alueellista valtiontukea koskeissa yhteisön suuntaviivoissa asetetut edellytykset täyttyvät (EYVL C 74, 10.3.1998, s. 9).

- b) aluetuen taso, jota korotetaan 10 prosenttiyksiköllä (brutto).

E.1.5 Lisätuki pk-yrityksille

35. Edellä 29–32 kohdassa tarkoitettuja investointeja tekevien pienten ja keskisuurten yritysten osalta voidaan hyväksyä 10 prosenttia (brutto) korkeampi tuki ⁽³⁰⁾ Näissä suuntaviivoissa käytetty pienten ja keskisuurten yritysten määritelmä on voimassa olevissa yhteisön teksteissä annettu määritelmä ⁽³¹⁾.

Edellä mainitut tukialueilla ja pk-yrityksille myönnettävät lisätuet saavat kasautua muun tuen kanssa, mutta ympäristötuen enimmäisosuus ei saa ylittää 100:aa prosenttia (brutto) tukikelpoisista kustannuksista. Pk-yrityksille ei saa myöntää kaksinkertaista lisätukea soveltamalla sekä alueetta ympäristötukimääräyksiä ⁽³²⁾.

E.1.6 Huomioon otettavat investoinnit

36. Kyseeseen tulevat investoinnit maa-alueisiin, jos ne ovat ehdottomasti tarpeen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi, ja rakennuksiin sekä saastumisen ja haittojen vähentämiseen ja ehkäisemiseen tarkoitettuihin laitoksiin ja laitteisiin tai tuotantomenetelmien mukauttamiseen ympäristönsuojelutarkoituksessa.

Kyseeseen voivat tulla myös tekniikansiirtoon liittyvät kustannukset, kuten käyttöilupien tai patentoidun ja patentoitamattoman teknisen taitotiedon hankkiminen. Tällaisen ai-neettoman omaisuuden on kuitenkin täytettävä seuraavat edellytykset:

- a) se on katsottava poistokelpoiseksi omaisuudeksi;
- b) se on hankittu markkinaehdoin yritykseltä, jossa ostajalla ei ole välitöntä eikä välillistä määräysvaltaa;
- c) se on kirjattava yrityksen varoihin ja sen on pysyttävä tuensaaajyrityksessä ja sen käytössä vähintään viiden vuoden ajan tuen myöntämisestä, jollei kyseinen aineeton omaisuus ole selvästi vanhentunutta tekniikkaa. Jos kyseinen omaisuus kuitenkin myydään viiden vuoden kuluessa, myynnistä saatu tuotto on vähennettävä tukikelpoisista kustannuksista ja tuki on tarvittaessa maksettava takaisin osittain tai kokonaisuudessaan.

⁽³⁰⁾ Tällainen lisätuki ei sovellu tilanteisiin, joissa jäsenvaltio myöntää 32 kohdan kolmannen alakohdan mukaista investointitukea (tuki on 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista).

⁽³¹⁾ Pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 3 päivänä huhtikuuta 1996 annettu komission suositus (EYVL L 107, 30.4.1996, s. 4).

⁽³²⁾ Pk-yritysten investoinneille voidaan myöntää investointitukea Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta pienille ja keskisuurille yrityksille myönnettyyn valtiontukeen 12 päivänä tammikuuta 2001 annetun komission asetuksen (EY) N:o 70/2001 (EYVL L 10, 13.1.2001, s. 33) säännösten mukaisesti.

E.1.7 Tukikelpoiset kustannukset

37. Tukikelpoiset kustannukset on rajattava tarkoin ympäristötavoitteiden saavuttamisesta aiheutuviin lisäkustannuksiin.

Tämä merkitsee seuraavaa: Jos ympäristönsuojeluinvestointien kustannuksia ei voida helposti erottaa kokonaiskustannuksista, komissio soveltaa arvioinnissaan objektiivisia ja avoimia menetelmiä. Se voi ottaa huomioon esimerkiksi kustannukset sellaisesta teknisestä vastaavasta investoinnista, jonka avulla ei pystytä saavuttamaan samanlaista ympäristönsuojelun tasoa.

Tukikelpoiset kustannukset on kuitenkin laskettava siten, että niistä vähennetään mahdollisesta kapasiteetin kasvusta aiheutuneet edut, investoinnin pitoajan ensimmäisen viiden vuoden kustannussäästöt ja samana aikana tuotetut ylimääräiset oheistuotteet ⁽³³⁾.

Uusiutuvan energian osalta tukikelpoisiksi kustannuksiksi katsotaan yleensä ne ylimääräiset kustannukset, joita yritykselle aiheutuu perinteisen ja todellisen tuotantona mitattuna kapasiteetiltaan vastaavan energiantuotantolaitoksen kustannuksiin verrattuna.

Kun pk-yritykset noudattavat uusia yhteisön normeja, tukikelpoisiin kustannuksiin sisältyvät ylimääräiset investointikustannukset, joita uusissa yhteisön normeissa vaaditun ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää.

Kun noudatetaan kansallisia normeja, jotka on annettu yhteisön normien puuttuessa, tukikelpoisiin kustannuksiin sisältyvät ylimääräiset investointikustannukset, joita kansallisissa normeissa vaaditun ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää.

Kun noudatetaan yhteisön normeja tiukempia kansallisia normeja tai kun yhteisön normit halutaan ylittää, tukikelpoisiin kustannuksiin sisältyvät ylimääräiset investointikustannukset, joita yhteisön normeissa vaadittua korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttaminen edellyttää. Yhteisön normien edellyttämän ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi tehtyjen investointien kustannukset eivät ole tukikelpoisia.

Normien puuttuessa tukikelpoisiin kustannuksiin sisältyvät investointikustannukset korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi kuin kyseisessä yrityksessä tai kyseisissä yrityksissä saavutettaisiin ilman ympäristönsuojelutukea.

⁽³³⁾ Jos investoinnit liittyvät ainoastaan ympäristönsuojeluun eivätkä tuo muita taloudellisia etuja, tukikelpoisten kustannusten määrittelyssä ei noudateta tällaisia lisävähennyksiä.

E.1.8 Saastuneiden teollisuusalueiden puhdistaminen

38. Yritysten investoinnit, joilla pyritään korjaamaan ympäristövahinkoja puhdistamalla saastuneita teollisuusalueita käyttökelpoisiksi, voivat kuulua näiden suuntaviivojen soveltamisalaan ⁽³⁴⁾. Kyse voi olla maaperän ja pinta- tai pohjaveden laadulle aiheutuneista vahingoista ⁽³⁵⁾.

Jos saastumisen aiheuttaja voidaan selvästi osoittaa, tämän on ensi sijassa vastattava puhdistamisen rahoituksesta ympäristövahinkovastuuperiaatteen mukaisesti ja ilman valtiotukea. Vastuussa olevan henkilön käsite määritellään kussakin jäsenvaltiossa sovellettavassa lainsäädännössä tämän kuitenkin rajoittamatta asiaa koskevien yhteisön sääntöjen antamista tällä alalla.

Jos saastumisen aiheuttajaa ei voida osoittaa tai saattaa vastuuseen, puhdistustöiden toteuttamisesta vastaavalle henkilölle voidaan myöntää valtiotukea ⁽³⁶⁾.

Saastuneiden teollisuusalueiden puhdistamiseen voidaan myöntää tukea, joka kattaa tukikelpoiset kustannukset 100 prosenttiin, ja lisätukea, joka vastaa 15:ta prosenttia töiden kustannuksista. Tukikelpoiset kustannukset saadaan, kun puhdistustöiden kustannuksista vähennetään maa-alueen arvon nousu.

Tuen kokonaismäärä ei koskaan saa ylittää yritykselle aiheutuneita todellisia kustannuksia.

E.1.9 Yritysten uudelleensijoittaminen

39. Komissio katsoo, että yritysten uudelleensijoittaminen uusille teollisuusalueille ei yleensä liity ympäristönsuojeluun eikä siihen siten saa myöntää tukea näiden suuntaviivojen perusteella.

Tuen myöntäminen voi kuitenkin olla oikeutettua, jos kaupunki- tai Natura 2000 -alueelle sijoittautunut, huomattavan saastuttavaa toimintaa laillisesti harjoittava yritys joutuu sijaintipaikkansa vuoksi muuttamaan toimipaikastaan sopivammalle alueelle.

Tällöin on täytettävä molemmat seuraavat ehdot:

- a) Toimipaikan muutoksen perusteena on oltava ympäristönsuojeluun liittyvät syyt ja sen on tapahduttava muutamisesta määräävän hallinnollisen tai oikeudellisen päätöksen perusteella.

⁽³⁴⁾ Komissio muistuttaa, että julkisviranomaisten suorittamiin puhdistustoimenpiteisiin ei sovelleta perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohtaa. Valtiontukiongelmia voi kuitenkin aiheutua, jos teollisuusalueet myydään yrityksille puhdistuksen jälkeen alle niiden markkina-arvon.

⁽³⁵⁾ Kun saastuneita teollisuusalueita puhdistetaan käyttökelpoisiksi, investointeina otetaan huomioon kaikki kustannukset, joita yritykselle on teollisuusalueen puhdistamisesta aiheutunut, siitä riippumatta, voidaanko kustannukset esittää taseessa.

⁽³⁶⁾ Töiden toteuttamisesta vastaava henkilö ei merkitse samaa kuin saastumisen aiheuttaja.

- b) Yrityksen on noudatettava tiukimpia uudella toimialueellaan sovellettavia ympäristönormeja.

Mainitut edellytykset täyttävä yritys voi saada 29 kohdan mukaista investointitukea. Myös pk-yrityksille myönnettävää lisätukea koskevia 35 kohdan sääntöjä sovelletaan.

Määrittäessään tukikelpoisia kustannuksia yritysten uudelleensijoittautumisen osalta komissio ottaa huomioon jätettyjen toimitilojen ja maa-alueiden myynnistä tai vuokrauksesta saadut tuotot sekä pakkolunastuksesta saadut korvaukset ja maa-alueen oston, vanhan laitoksen kapasiteettia vastaavien uusien toimitilojen rakentamiseen tai ostamiseen liittyvät kustannukset. Myös muu toimitilojen siirtämiseen liittyvä hyöty voidaan tarvittaessa ottaa huomioon, kuten hyöty, joka saadaan kun toimitilojen siirron yhteydessä parannetaan teknologiaa, ja laitoksen tehokkaamasta hyödyntämisestä saatava kirjanpidollinen arvonnousu. Kapasiteetin lisäämiseen liittyviä investointeja ei oteta huomioon laskettaessa ympäristötukikelpoisia kustannuksia.

Jos muuttamisesta määrävä hallinnollinen päätös tai tuomioistuimen tuomio saattaa maa-alueen tai toimitilojen vuokrasopimuksen ennakkaaisesti päätökseen, tukikelpoisien kustannusten laskemisessa voidaan ottaa huomioon yritykselle sopimuksen purkautumisesta aiheutuvat kustannukset.

E.1.10 Yhteiset säännöt

40. Investointitukia yhteisön normien ylittämiseen tai investointeihin yhteisön normien puuttuessa ei voida myöntää, jos tarkoitus on ainoastaan saattaa toiminta sellaisten yhteisön normien mukaiseksi, jotka on jo annettu, mutta jotka eivät vielä ole voimassa. Yritykselle voidaan myöntää tukea sen toiminnan saattamiseen sellaisten kansallisten normien mukaiseksi, jotka ovat yhteisön normeja tiukempia tai jotka on annettu yhteisön normien puuttuessa, ainoastaan jos kyseinen yritys on alkanut noudattaa kyseisiä kansallisia normeja niiden edellyttämästä ajankohdasta alkaen. Tämän ajankohdan jälkeen toteutetuille investoinneille ei voida myöntää tukea ⁽³⁷⁾.

E.2 Pk-yrityksille ympäristöalan neuvontapalveluihin myönnettävä tuki

41. Neuvontapalveluilla on erittäin suuri merkitys pk-yrityksille, sillä ne mahdollistavat edistymisen ympäristönsuojelussa. Komission käsityksen mukaan tällaista tukea voidaan myöntää asetuksen (EY) N:o 70/2001 mukaisesti ⁽³⁸⁾.

⁽³⁷⁾ Tämän kohdan säännöt eivät rajoita pk-yrityksille myönnettävää tukea koskevan 28 kohdan sääntöjä.

⁽³⁸⁾ Ks. alaviite 32.

E.3 Toimintatuki

E.3.1 Jätehuoltoon ja energiansäästöön myönnettävään toimintatukeen sovellettavat säännöt

42. Seuraavia sääntöjä voidaan soveltaa kahteen toimintatukien luokkaan, eli:

a) tuki jätehuoltoon, jos jätehuolto on järjestetty jätehuoltoperiaatteiden arvojärjestyksen mukaisesti ⁽³⁹⁾;

b) tuki energiansäästöön.

43. Jos tällaiset tuet osoittautuvat välttämättömiksi, ne on rajoitettava yksinomaan kyseessä olevien tuotteiden tai palvelujen markkinahintaan verrattuna ylimääräisten tuotantokustannusten korvaamiseen ⁽⁴⁰⁾. Tukien on myös oltava tilapäisiä ja määrältään alenevia, jotta ne kannustaisivat noudattamaan kohtuullisen ajan kuluessa todellisiin kustannuksiin perustuvien hintojen periaatetta.

44. Komissio katsoo, että yritysten on yleensä itse vastattava teollisuusjätteiden käsittelykustannuksista saastuttaja maksaa -periaatteen mukaisesti. Toimintatuki voi kuitenkin osoittautua tarpeelliseksi, jos annetaan sovellettavia yhteisön normeja tiukemmat kansalliset normit tai jos yhteisön normien puuttuessa annetaan kansallisia normeja, joiden vuoksi yritys menettää tilapäisesti kilpailukykyänsä kansainvälisellä tasolla.

Niiden yritysten, jotka saavat toimintatukea teollisuus- tai muiden jätteiden käsittelyyn, on rahoitettava kyseessä oleva palvelu suhteessa tuottamiensa jätteiden määrään ja/tai niiden käsittelystä aiheutuviin kustannuksiin.

45. Kaikkien toimintatukien tuen kesto on rajattu viiteen vuoteen tuen määrän ollessa aleneva. Tuen taso saa olla 100 prosenttia ensimmäisen vuoden ylimääräisistä kustannuksista, mutta sen on laskettava asteittain siten, että viiden vuoden lopussa taso on nolla.

46. Alenemattoman tuen tapauksessa tuen kesto on rajattu viiteen vuoteen ja sen taso on rajattu 50 prosenttiin ylimääräisistä kustannuksista.

⁽³⁹⁾ Yhteisön jätehuoltostrategiassa määritelty arvojärjestys, KOM(96) 399 lopullinen. Tiedonannossaan komissio muistuttaa, että jätehuollon kehittäminen on yksi yhteisön tärkeistä tavoitteista etenkin ympäristöriskien vähentämisen vuoksi. Jätteiden hyödyntämisen käsitettä on tarkasteltava kolmiulotteisena: uudelleenkäyttö, kierrätys ja energian hyödyntäminen. Jäte, jonka syntymistä ei voida välttää, on hyödynnettävä ja loppukäsiteltävä turvallisesti.

⁽⁴⁰⁾ Tuotantokustannukset ilman minkäänlaista tukea, mutta tavantomaiset voitot huomioon ottaen.

E.3.2 Veronhuojennuksina tai verovapautuksina myönnettävään toimintatukeen sovellettavat säännöt

47. Ottaessaan käyttöön tietyistä toiminnasta kannettavia ympäristöveroja jäsenvaltiot voivat pitää tarpeellisina väliaikaisten poikkeusten myöntämistä tietyille yrityksille, etenkin yhteisön tason yhdenmukaistamisen puuttumisen vuoksi tai jos vaarana on, että tietyt yritykset menettävät tilapäisesti kilpailukykyänsä kansainvälisellä tasolla. Tällaiset poikkeukset ovat yleensä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklassa tarkoitettua toimintatukea. Arvioitaessa tällaisia toimenpiteitä on erityisesti tutkittava, perustetaanko vero yhteisön päätökseen vai valtion itsenäisesti tekemään päätökseen.

48. Jos verotus perustuu jäsenvaltion omaan päätökseen, verovelvollisten yritysten voi olla vaikeaa sopeutua nopeasti uuteen verorasitukseen. Tällaisessa tilanteessa voi olla perusteltua myöntää tilapäinen poikkeus tietyille yrityksille, jotta ne pystyisivät sopeutumaan uuteen verotustilanteeseen.

49. Jos veronkanto perustuu yhteisön direktiiviin, seuraavat tapaukset voivat tulla kysymykseen:

a) Jäsenvaltio verottaa tietyistä tuotteista yhteisön direktiivissä säädettyä vähimmäisverokantaa korkeampaa veroa ja myöntää poikkeuksen tietyille yrityksille, joihin sovelletaan alhaisempaa verokantaa, joka on kuitenkin vähintään samansuuruinen kuin direktiivin mukainen vähimmäisverokanta. Komissio katsoo, että tällaisessa tilanteessa tilapäisen poikkeuksen myöntäminen voi olla perusteltua, jotta kyseiset yritykset voisivat sopeutua tiukempaan verotukseen ja ne voidaan suunnata kohti ympäristöä säästävämpiä toimintatapoja.

b) Jäsenvaltio soveltaa tiettyihin tuotteisiin yhteisön direktiivissä säädettyä vähimmäisverokantaa mutta myöntää poikkeuksen tietyille yrityksille, joilta näin ollen kannetaan vähimmäisverokantaa vähemmän veroa. Jos tällainen poikkeus ei ole kyseisen yhteisön direktiivin nojalla sallittu, se on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan kanssa yhteensopimatonta tukea. Jos mahdollisuudesta tällaisen poikkeuksen myöntämiseen säädetään kyseisessä direktiivissä, komissio voi katsoa poikkeuksen olevan 87 artiklan mukainen, jos se on välttämätön ja jos sen laajuus on suhteutettu yhteisön tavoitteisiin, joita sillä pyritään saavuttamaan. Komissio painottaa kuitenkin, että poikkeuksen on oltava ajallisesti rajoitettu.

50. Toteutettavien verotustoimenpiteiden on edistettävä merkittäväällä tavalla ympäristönsuojelua. On varmistettava, että poikkeukset tai verovapautukset eivät luonteensa puolesta haittaa yleisten tavoitteiden saavuttamista.

51. Näissä poikkeuksissa voi olla kyse toimintatuesta, joiden myöntäminen voidaan hyväksyä seuraavin edellytyksin:

1. Jos jäsenvaltio ottaa ympäristönsuojelullisista syistä käyttöön **uuden veron** sellaisella toimialalla tai sellaisten tuotteiden osalta, joiden verotusta ei ole yhdenmukaistettu yhteisön tasolla, tai jos jäsenvaltion suunnittelema verokanta on yhteisön säännöissä edellytettyä kantaa korkeampi, poikkeuspäätökset kymmenen vuoden ajaksi voidaan hyväksyä seuraavissa tapauksissa, vaikka tuki olisi alenematon:

a) Kun verovapautusten myöntämisen ehtona on, että kyseinen jäsenvaltio ja tuensaajayritys tekevät sopimuksen, jossa yritykset tai yritysten yhteenliittymät sitoutuvat saavuttamaan ympäristönsuojelutavoitteet vapautuksen myöntämiskaudella, tai kun yritykset sitoutuvat tekemään vastaavanlaisia vapaaehtoisia sopimuksia. Sopimukset voivat koskea esimerkiksi energiankulutuksen vähentämistä, päästöjen vähentämistä tai muuta toimintaa ympäristön eduksi. Jokainen jäsenvaltio neuvottelee itse sopimusten sisällön yritysten kanssa ja komissio arvioi sen tukihanketta koskevan ilmoituksen yhteydessä. Jäsenvaltion on valvottava järjestelmällisesti, että yritys tai yritysten yhteenliittymä täyttää antamansa sitoumukset. Jäsenvaltion ja asianomaisten yritysten tai yritysten yhteenliittymien välisissä sopimuksissa on vahvistettava sitoumusten noudattamatta jättämisestä aiheutuvat seuraamukset.

Näitä ehtoja sovelletaan myös, kun jäsenvaltion soveltamalla veronhuojennuksella on samanlaiset vaikutukset kuin edellä mainituilla sopimuksilla tai sitoumuksilla.

b) Verovapautusten myöntämisen ehtona ei saa olla jäsenvaltion ja tuensaajayrityksen välinen sopimus, jos seuraavat vaihtoehtoiset edellytykset täyttyvät:

— kun huojennus myönnetään yhteisön verosta, yrityksen maksaman veron määrän on oltava merkittävästi yhteisön vähimmäisverokantaa korkeampi, jotta yrityksiä kannustettaisiin parantamaan ympäristönsuojelua,

— kun huojennus myönnetään yhteisön veron puuttuessa kannetusta kansallisesta verosta, yrityksen maksaman veron määrän on vastattava vähintään merkittävää osaa kansallisesta verosta.

2. Edellä 51.1 kohdassa tarkoitettuja sääntöjä voidaan soveltaa **jo kannettaviin veroihin**, jos molemmat seuraavat edellytykset täyttyvät:

a) Verolla on oltava selkeästi myönteinen vaikutus ympäristönsuojeluun.

b) Edunsaajayrityksiin sovellettavista poikkeuksista on päätetty kyseisen veron käyttöönoton yhteydessä tai niiden on oltava tarpeen taloudellisissa olosuhteissa tapahtuneiden merkittävien muutosten vuoksi, jotka asettavat yritykset erityisen vaikeaan kilpailutilanteeseen. Veronhuojennus ei saa tällöin ylittää taloudellisissa olosuhteissa tapahtuneiden muutosten aiheuttamaa kustannusten lisääntymistä. Kun lisäkustannukset poistuvat, veronhuojennuksen myöntäminen on lopetettava.

3. Jäsenvaltiot voivat myös tukea perinteiseen energiaan (kuten kaasuun) perustuvien sellaisten sähköntuotantoprosessien kehittämistä, joilla voidaan saavuttaa huomattavasti suurempi energiatehokkuus kuin perinteisillä tuotantomenetelmillä. Koska tällaiset tekniikat ovat ympäristönsuojelun kannalta tärkeitä ja edellyttäen, että käytetty primaarienergia vähentää huomattavasti kielteisiä ympäristövaikutuksia, täydellisten verovapautusten myöntäminen voi olla perusteltua viiden vuoden ajan alenemattoman tuen tapauksessa. Myös 10 vuoden poikkeuksia voidaan myöntää 51.1 ja 51.2 kohdassa tarkoitettuun ehdoin.

52. Jos jo kannettavaa veroa korotetaan merkittävästi ja jäsenvaltio katsoo poikkeusten olevan tarpeen tietyille yrityksille, myös tällöin sovelletaan 51.1. kohdassa vahvistettuja, uusia veroja koskevia ehtoja.

53. Jos veronhuojennus myönnetään verosta, joka kuuluu yhteisön yhdenmukaistamisen piiriin, ja kansallinen verokanta on enintään yhtä korkea kuin yhteisön vähimmäisverokanta, pitkäaikaiset verovapautukset eivät ole komission mielestä perusteltuja. Mahdollisten verovapautusten on tällaisissa tapauksissa täytettävä 45 ja 46 kohdassa vahvistetut ehdot ja lisäksi on saatava erityinen lupa poiketa yhteisön vähimmäisverokannasta.

Veronhuojennusten ohella jäsenvaltiolla on aina mahdollisuus myöntää toimintatukea 45 ja 46 kohdassa asetetuin edellytyksin.

E.3.3 Uusiutuvan energian hyväksi myönnettävään toimintatukeen sovellettavat edellytykset

54. Toimintatuet uusiutuvan energian tuotantoon katsotaan tavallisesti ympäristönsuojeluun myönnettäväksi tueksi, johon voidaan soveltaa näitä suuntaviivoja.

55. Erityissäännökset voivat kuitenkin olla komission käsityksen mukaan tarpeen, koska joillakin uusiutuvilla energioilla on vaikeuksia kilpailla tehokkaasti perinteisten energioiden kanssa. On myös otettava huomioon se, että yhteisön politiikalla pyritään turvaamaan uusiutuvien energialähteiden käytön kehittäminen varsinkin ympäristösyistä. Tuki voi olla erityisesti tarpeen, jos käytettävissä oleva tekniikka ei mahdollista energiantuotantoa perinteiseen energiaan verrattuna korkeiden yksikkökustannusten vuoksi.
56. Tällaisessa tilanteessa toimintatuen myöntäminen voi olla perusteltua uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian tuotantokustannusten ja kyseisen energian markkinahinnan välisen erotuksen kattamiseksi. Tukien muoto voi vaihdella kyseessä olevan energialähteen ja jäsenvaltioiden soveltaman tukijärjestelyn mukaan. Komissio ottaa lisäksi huomioon jokaisen energialähteen kilpailuaseman.
57. Jäsenvaltioilla on seuraavat mahdollisuudet myöntää tukea uusiutuvan energian käyttöön:

E.3.3.1 Vaihtoehto 1

58. Uusiutuvan energian alalla investoinnin yksikkökustannukset ovat erittäin suuret ja muodostavat yleensä merkittävän osan yrityksen kustannuksista. Tästä syystä yritykset eivät pysty tarjoamaan tuotteitaan kilpailukykyiseen hintaan niillä markkinoilla, joilla ne myyvät tuottamaansa energiaa.
59. Jotta kyseinen uusiutuvalle energialle tyypillinen markkinoille tulon este voitaisiin ottaa paremmin huomioon, jäsenvaltiot voivat myöntää tukea, joka kompensoi uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tuotantokustannusten ja sähkön markkinahinnan välisen erotuksen. Mahdolliset toimintatuet voidaan tällaisessa tapauksessa myöntää ainoastaan tuotantolaitosten poistojen varmistamiseksi. Kyseisen tuotantolaitoksen tuottama ylimääräinen energia ei oikeuta tukeen. Tuki voi kuitenkin kattaa kohtuullisen tuoton pääomalle, jos jäsenvaltio pystyy osoittamaan sen välttämättömäksi eräiden uusiutuvien energioiden heikon kilpailukyvyyn perusteella.

Määriteltäessä toimintatuen suuruutta olisi otettava huomioon myös kyseiselle yritykselle tuotantolaitoksen rakentamista varten mahdollisesti myönnetty investointituet.

Ilmoittaessaan tukijärjestelmistä komissiolle jäsenvaltioiden on kuvailtava yksityiskohtaisesti tukijärjestelyt ja esitettävä erityisesti tukimäärän laskemista koskevat yksityiskohtaiset säännöt. Jos komissio hyväksyy tukijärjestelmät, jäsenvaltion on sovellettava kyseisiä järjestelyjä ja laskentasääntöjä myöntäessään tukea yrityksille.

60. Muista uusiutuvista energioista poiketen biomassaa vaatii suhteellisesti pienempiä investointeja, mutta biomassaa

käyttävän laitoksen toimintakustannukset ovat korkeammat. Komissio saattaa hyväksyä investointikustannukset ylittävän toimintatuen, jos jäsenvaltio pystyy osoittamaan, että yrityksen kokonaiskustannukset ylittävät tuotantotiloista tehtyjen poistojen jälkeenkin energian markkinahinnan.

E.3.3.2 Vaihtoehto 2

61. Jäsenvaltiot voivat myöntää tukea uusiutuville energioille käyttämällä markkinamekanismeja, kuten "vihreiden sertifikaattien" järjestelmää tai tarjouskilpailumenettelyjä. Näiden järjestelmien avulla uusiutuvaa energiaa käyttäville energiantuottajille varmistetaan välillisesti kysyntää perinteisin menetelmin tuotetun energian markkinahintaa korkeampaan hintaan. Vihreiden sertifikaattien hinta ei ole määrätty etukäteen, vaan se määräytyy tarjonnan ja kysynnän perusteella.
62. Kun nämä järjestelmät sisältävät valtiontukea, komissio voi hyväksyä niiden soveltamisen, jos jäsenvaltio pystyy osoittamaan, että tuki on välttämätöntä kyseisen uusiutuvan energian käytön kannattavuuden varmistamiseksi, järjestelmä ei johda kokonaisuutena liiallisiin korvauksiin uusiutuville energialähteille eikä saa uusiutuvaa energiaa käyttäviä tuottajia luopumaan pyrkimyksistä parantaa kilpailukykyään. Varmistaakseen, että näitä edellytyksiä noudatetaan, komissio aikoo sallia kyseiset tukijärjestelmät 10 vuoden ajaksi. Kymmenen vuoden ajanjakson jälkeen on laadittava selvitys siitä, onko tukijärjestelmän jatkaminen tarpeen.

E.3.3.3 Vaihtoehto 3

63. Jäsenvaltiot voivat myöntää uusiutuvaa energiaa käyttäville uusille laitoksille toimintatukea, joka lasketaan vältettyjen ulkoisten kustannusten perusteella. Vältetyillä ulkoisilla kustannuksilla tarkoitetaan ympäristönsuojelukustannuksia, joista yrityksen olisi vastattava, jos sama energiamäärä tuotettaisiin perinteistä energiaa käyttävässä laitoksessa. Kustannukset lasketaan vähentämällä toisistaan ne aiheutuneet ulkoiset kustannukset, joita uusiutuvaa energiaa käyttävät tuottajat eivät maksa, ja ne aiheutuneet ulkoiset kustannukset, joita uusiutumattomia energialähteitä käyttävät tuottajat eivät maksa. Näiden laskelmien tekemisessä jäsenvaltion on käytettävä kansainvälisesti tunnustettua laskutapaa ja ilmoitettava tästä komissiolle. Jäsenvaltion on toimitettava perusteltu ja määrällinen vertaileva kustannusanalyysi sekä arvio kilpailevien energiantuottajien ulkoisista kustannuksista, jotta voidaan osoittaa, että tuki todella tasapainottaa sellaisia ulkoisia kustannuksia, joita ei kateta.

Uusiutuvan energian energiantuottajalle myönnetyn tuen määrä ei saa ylittää 0,05:tä euroa kilowattituntia kohden.

Tuensaajayritysten on investoitava vaihtoehtoa 1 soveltamalla saadun tuen määrän ylittävä osa tuesta uusiutuvien energialähteiden alalle. Komissio ottaa huomioon tämän tuen määrän, jos toiminnalle myönnetään myös muuta valtiontukea.

64. Jotta vaihtoehto 3 olisi yhdenmukainen yleisten kilpailusääntöjen kanssa, komission on oltava varma, että tuki ei vääristä kilpailua yleisen edun vastaisella tavalla. Toisin sanoen komission on oltava varma, että tuki johtaa uusiutuvan energian yleiseen kehitykseen perinteisen energian käyttöä vähentämällä eikä aiheuta pelkästään markkina-osuuksien siirtymistä uusiutuvien energioiden välillä. Tästä syystä seuraavat ehdot on täytettävä:

- tämän vaihtoehdon mukaisesti myönnetyn tuen on kuuluttava järjestelmään, joka kohtelee tasapuolisesti uusiutuvan energian alalla toimivia yrityksiä,
- järjestelmässä on määrättävä, että tuki myönnetään ilman syrjintää yritysten välillä, jotka tuottavat samaa uusiutuvaa energiaa,
- komission on tarkistettava järjestelmä viiden vuoden välein.

E.3.3.4 Vaihtoehto 4

65. Jäsenvaltioilla on mahdollisuus myöntää toimintatukea myös 45 ja 46 kohdan mukaisten toimintatukea koskevien yleisten sääntöjen perusteella.

E.3.4 Sähkön ja lämmön yhteistuotantoon myönnettävään toimintatukeen sovellettavat edellytykset

66. Komissio katsoo, että toimintatuen myöntäminen sähkön ja lämmön yhteistuotantoon voi olla perusteltua, jos 31 kohdassa tarkoitettujen edellytykset täyttyvät. Tällaista tukea voidaan myöntää lämmön ja sähkön julkisesta jakelusta vastaaville yrityksille, jos kyseiset sähkön- tai lämmöntuotantokustannukset ovat markkinahintaa korkeammat. Tällaisissa olosuhteissa toimintatukea voidaan myöntää 58–65 kohdassa määritellyin edellytyksin. Tuen välttämättömyys määritellään ottaen huomioon kustannukset ja tulot, joita lämmön ja sähkön tuotannosta ja myynnistä seuraa.

67. Toimintatukea voidaan myöntää samoin edellytyksin myös lämmön ja sähkön yhteistuotannon käyttöön teollisuudessa, jos osoitetaan, että tällä tekniikalla tuotetun energiayksikön kustannukset ovat korkeammat kuin perinteisellä tekniikalla tuotetun energiayksikön markkinahinta. Tuotantokustannukset voivat sisältää pääoman tavanomaisen tuoton, mutta niistä on vähennettävä yrityksen lämmöntuotannosta saamat voitot.

F. POLITIIKKA, TOIMENPITEET JA KEINOT KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISEKSI

68. Jäsenvaltioiden ja yhteisön allekirjoittamassa Kioton pöytäkirjassa määrätään, että sopimuspuolet sitoutuvat rajoittamaan tai vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään vuosina 2008–2012. Koko yhteisön tavoitteena on vähentää näitä

kaasupäästöjä kahdeksan prosenttia verrattuna vuoden 1990 tasoon.

69. Jäsenvaltiot ja yhteisö voivat saavuttaa kasvihuonekaasujen vähentämistavoitteensa toisaalta yhteisen ja yhteisön tasolla yhteensovitetun toiminnan ja politiikan avulla ⁽⁴¹⁾, myös taloudellisin keinoin, ja toisaalta soveltamalla Kioton pöytäkirjassa vahvistettuja mekanismeja eli päästöoikeuksien kauppaa, projektikohtaista yhteistoteutusta ja puhtaan kehityksen mekanismeja.

70. Koska asiaa koskevaa yhteisön lainsäädäntöä ei ole ja rajoittamatta komission aloiteoikeutta ehdottaa asiaa koskevaa yhteisön lainsäädäntöä, jokaisen jäsenvaltion tehtävänä on määritellä politiikka, toimenpiteet ja keinot, joita se käyttää Kioton pöytäkirjan mukaisten tavoitteiden saavuttamiseen.

71. Komissio katsoo, että jäsenvaltioiden tietyt järjestelyt Kioton pöytäkirjan mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi saattavat sisältää valtiontukea. On kuitenkin ennen aikaista määritellä mahdollisten tukien hyväksymisperusteita.

G. KAIKKIIN KOMISSION TUTKIMIIN HANKKEISIIN SOVELLETTAVA POIKKEUKSEN OIKEUSPERUSTA

72. Komissio voi hyväksyä ympäristönsuojeluun myönnettyt tuet näissä suuntaviivoissa esitettyjen rajoitusten ja edellytysten mukaisesti EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan määräysten nojalla tukena "tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla".

73. Tuki Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseen, jossa ympäristökysymykset ovat etusijalla ja jolla on myönteinen vaikutus asianomaisten jäsenvaltion tai asianomaisten jäsenvaltioiden rajojen ulkopuolella, voidaan hyväksyä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi poikkeukseksi. Tuen on kuitenkin oltava tarpeen hankkeen toteuttamiseksi ja itse hankkeen on oltava erityinen ja tarkasti määritelty sekä laadullisesti tärkeä. Hankkeen on myös edistettävä esimerkiksi selkeästi havaittavissa olevalla tavalla Euroopan yhteistä etua. Tätä poikkeusta sovellettaessa komissio voi hyväksyä 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla hyväksytyille tuelle asetettuja rajoituksia korkeamman tuen tason.

H. ERI LÄHTEISTÄ PERÄISIN OLEVAN TUEN KASAUTUMINEN

74. Näissä suuntaviivoissa vahvistettuja tukien enimmäistasoja sovelletaan, jos kyseinen tuki on rahoitettu kokonaisuudessaan valtion varoin taikka osittain tai kokonaisuudessaan yhteisön varoin. Näiden suuntaviivojen nojalla hyväksytyt tuet eivät saa kasautua muiden perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen valtiontukien eivätkä muun yhteisön rahoituksen kanssa, jos tuen kasautuminen johtaa näissä suuntaviivoissa määrättyä tasoa korkeampaan tasoon.

⁽⁴¹⁾ Yhteisen ja yhteensovitetun toiminnan ja politiikan osalta ks. "Valmistautuminen Kioton pöytäkirjan täytäntöönpanoon", KOM(1999) 230, 19.5.1999.

Eri tarkoituksiin myönnetyn, mutta samoihin tukikelpoiisiin kustannuksiin perustuvan tuen osalta sovelletaan suotuisinta enimmäistasoa.

I. EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETUT AIHEELLISET TOIMENPITEET

75. Komissio ehdottaa jäsenvaltioille niiden voimassa olevien tukijärjestelmien osalta perustamissopimuksen 88 artiklan 1 kohdan nojalla seuraavia aiheellisia toimenpiteitä.
76. Jotta komissio voi arvioida merkittävien tukien myöntämistä hyväksytyistä tukijärjestelmistä ja tällaisten tukien soveltuvuutta yhteismarkkinoille, se ehdottaa jäsenvaltioille perustamissopimuksen 88 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna aiheellisenä toimenpiteenä, että sille on ilmoitettava ennakolta hyväksytyistä tukijärjestelmistä myönnettävistä yksittäisistä investointituista, kun tukikelpoiset kustannukset ylittävät 25 miljoonaa euroa ja bruttoavustusekvivalentti ylittää 5 miljoonaa euroa. Ilmoitus tuesta tehdään liitteessä olevan mallin mukaisella lomakkeella.
77. Komissio kehottaa perustamissopimuksen 88 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna aiheellisenä toimenpiteenä jäsenvaltioita muuttamaan voimassa olevat ympäristötukijärjestelmänsä näiden suuntaviivojen mukaisiksi ennen 1 päivää tammikuuta 2002.
78. Komissio kehottaa jäsenvaltioita ilmoittamaan sille kuukauden kuluessa 75, 76 ja 77 kohdassa tarkoitettuja aiheellisia toimenpiteitä koskevan ehdotuksen vastaanottamisesta suostumisestaan niiden noudattamiseen. Jos komissio ei saa vastausta, se katsoo, ettei jäsenvaltio ole hyväksynyt ehdotusta.
79. Komissio muistuttaa, että lukuun ottamatta asetuksen (EY) N:o 69/2001 ⁽⁴²⁾ mukaisesti vähämerkityksisiksi luokiteltuja tukia nämä suuntaviivat eivät vaikuta jäsenvaltioiden EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaiseen velvollisuuteen ilmoittaa kaikista tukijärjestelmistä, niihin tehdyistä muutoksista sekä hyväksytyjen järjestelmien ulkopuolisista yksittäisistä tuista.
80. Komissio asettaa tulevien tukijärjestelmien hyväksymisen ehdoksi näiden suuntaviivojen noudattamisen.

J. SUUNTAVIIVOJEN SOVELTAMINEN

81. Näitä suuntaviivoja sovelletaan niiden *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* julkaisemisesta alkaen. Niiden soveltaminen päättyy 31 päivänä joulukuuta 2007. Komissio voi jäsenvaltioita kuultuaan tehdä muutoksia suuntaviivoihin ennen 31 päivää joulukuuta 2007 kilpailupolitiikkaan tai ympäristöpolitiikkaan liittyvistä merkittävistä syistä tai ottaakseen huomioon muut yhteisön politiikan alat taikka kansainväliset sitoumukset.
82. Komissio soveltaa näitä suuntaviivoja kaikkiin ilmoitettuihin tukihankkeisiin, joita se käsittelee sen jälkeen kun suuntaviivat on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*, vaikka kyseisistä hankkeista olisi ilmoitettu jo ennen suuntaviivojen julkaisemista.

Ilmoittamattomiin tukiin komissio soveltaa:

- a) näitä suuntaviivoja, jos tuki on myönnetty sen jälkeen kun suuntaviivat on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*;
- b) muissa tapauksissa tuen myöntämishetkellä voimassa olleita suuntaviivoja.

K. YMPÄRISTÖPOLITIIKAN SISÄLLYTTÄMINEN MUIHIN VALTIONTUEN SUUNTAVIIVOIHIN

83. Perustamissopimuksen 6 artiklassa määrätään, että

”ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset on sisällytettävä 3 artiklassa tarkoitetun yhteisön politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen, erityisesti kestävän kehityksen edistämiseksi”.

Vahvistaessaan tai tarkistaessaan muita valtiontuen alalla annettuja yhteisön suuntaviivoja komissio tutkii, miten ympäristönäkökohdat voitaisiin ottaa niissä parhaiten huomioon. Komissio pohtii myös, olisiko syytä pyytää jäsenvaltioita toimittamaan ympäristövaikutuksia koskeva tutkimus aina kun ilmoitetaan merkittävästä tukihankkeesta riippumatta siitä, mitä alaa hanke koskee.

⁽⁴²⁾ EYVL L 10, 13.1.2001, s. 30.

LIITE

LISÄTIEDOT, JOTKA YLEENSÄ ON TOIMITETTAVA ILMOITETTAESSA PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 3 KOHDAN MUKAISESTI YMPÄRISTÖNSUOJELUUN MYÖNNETTÄVÄSTÄ VALTIONTUESTA**(Tukijärjestelmät, hyväksytystä tukijärjestelmästä myönnettyt tuet ja tapauskohtaiset tuet)**

Komission 2 päivänä elokuuta 1995 jäsenvaltioille lähettämän vakioituja ilmoituksia ja vuosikertomuksia koskevan kirjeen liitteessä II olevan yleisen kyselylomakkeen A mukaan liitettävät tiedot.

1. Tavoitteet

Yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteen tavoitteista ja edistettävän ympäristönsuojelun toimenpiteen muodosta.

2. Toimenpiteen kuvaus

Yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteestä ja tuensaajista.

Kuvaus investoinnin kokonaiskustannuksista ja tukikelpoisista kustannuksista.

Jos kyseistä toimenpidettä on jo sovellettu aikaisemmin, mitä tuloksia siitä on saatu ympäristöalalla?

Jos toimenpide on uusi, mitä tuloksia sillä on tarkoitus saavuttaa ympäristöalalla ja missä ajassa?

Jos tuen tarkoituksena on ylittää voimassa olevat normit, on esitettävä, mitkä ovat voimassa olevat normit ja millä tavalla toimenpide aiheuttaa sen, että saavutetaan huomattavasti korkeamman ympäristönsuojelun taso.

Jos pakollisia normeja ei ole, on myönnettyjen tukien osalta täsmennettävä yksityiskohtaisesti, kuinka tukikelpoiset kustannukset on määriteltä.
